

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde

belast met

behandeling: dhr. A.J. van der Maas

Vergadering PS: 18 december 2020

Nr: 20035450

Agenda nr:

Vergadering GS: 10 november 2020

Nr: 20034562

Onderwerp: Richtingennotitie Slimme Mobiliteit

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

De opgave Slimme Mobiliteit richt zich er op om midden 2021 een regionale mobiliteitsstrategie en uitgangspunten voor een nieuwe concessie gereed te hebben. Tegelijkertijd worden via pilotprojecten nieuwe mobiliteitsoplossingen getest en waar mogelijk ook al uitgerold. Op weg naar de regionale mobiliteitsstrategie is in februari 2020 de conferentie Slimme Mobiliteit georganiseerd om partijen te activeren en zijn met de notitie netwerksturing de uitgangspunten voor het netwerkproces bepaald. In de afgelopen periode is via digitale werksessies, brede bijeenkomsten, sessies met reizigers en diverse gesprekken gewerkt aan de invulling van de strategie, gericht op het samen bepalen van de richting. Dit vertaalt zich in de richtingennotitie, waarin vijf richtinggevend keuzes worden voorgelegd:

- 1) De mix van mobiliteit.
- 2) De manier om het te gaan organiseren (Mobiliteitscentrale).
- 3) Inzet op knooppunten.
- 4) Data.
- 5) Innovatie (Living Lab).

Deze richtingennotitie met richtinggevend keuzes ligt zowel voor ter standpuntbepaling bij Provinciale Staten als bij gemeenten en waterschap.

Wat willen we bereiken?

Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van Zeeland hebben er voor gekozen vanuit veranderende werkwijzen in netwerksturing samen met partners aan strategische maatschappelijke opgaven te werken. Deze maatschappelijke opgaven zijn bestuurlijk complex en lenen zich veelal goed voor een interactieve procesaanpak met het netwerk. Dat vergt een goed samenspel tussen Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, ambtelijke organisatie en samenleving. Eén van die opgaven betreft Slimme Mobiliteit.

De strategische opgave Slimme Mobiliteit behandelt het vraagstuk hoe we met alle kansen en ontwikkelingen die in deze tijd spelen tot een beter Zeeuws mobiliteitssysteem kunnen komen. Belangrijk daarvoor is om budgetten en ontwikkelkracht te bundelen. Daarmee kan met dezelfde budgetten meer kwaliteit voor de reiziger worden geleverd.

De uitdaging is de stap te maken naar slimme mobiliteit. Dat doen we vanuit een samenspel van innovatieve technologische systemen en klassieke vervoersvormen (bus, trein, boot). De technologische ontwikkelingen bieden nieuwe mobiliteit én kansen voor het gemak waarmee tussen modaliteiten kan worden gewisseld. Inclusief systemen voor plannen, boeken en betalen, die meer flexibiliteit bieden (Mobility as a Service).

In de uitwerking van het beter mobiliteitssysteem is in bijeenkomsten met reizigers besproken waar zij belang aan hechten. Uit deze gesprekken zijn acht belangen gekomen. Deze belangen geven invulling aan welke kwaliteit wordt verwacht. Daarnaast gaat het om de combinatie van fijnmazige en snelle mobiliteit. Fijnmazig in de betekenis dat er mobiliteitsmogelijkheden zijn dicht bij huis en om dicht bij de bestemming te komen (deur tot deur). Snel (en frequent) om over langere afstanden niet te lang onderweg te zijn. In de richtingennotitie is een eerste uitwerking gegeven van hoe de aspecten fijnmazig en snel kunnen worden ingevuld en vertaald in de richtinggevendende keuze. In de regionale mobiliteitsstrategie zullen deze verder worden uitgewerkt. Enerzijds voor mobiliteitsmogelijkheden die op Zeeuws niveau moeten worden georganiseerd voor een herkenbare en duidelijke basis. Anderzijds voor regionaal maatwerk, waarbij er nadrukkelijk ook wordt gekeken naar de (combinatie van) initiatieven van maatschappelijke organisaties, private initiatieven en mobiliteitsmogelijkheden en vrijwilligersinitiatieven.

De richtingennotitie is een tussenstap op weg naar de regionale mobiliteitsstrategie. In deze notitie staan vijf richtinggevendende keuzes centraal. De standpuntbepaling op deze richtinggevendende keuzes is bepalend voor de reikwijdte en ambitieniveau van de regionale mobiliteitsstrategie.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Met de richtingennotitie Slimme Mobiliteit worden richtinggevendende keuzes voorgelegd:

Mobiliteitsmix

We faciliteren aanvullend op eigen vervoer een flexibel vraagafhankelijk vervoersaanbod, zodat iedere reiziger een passende mogelijkheid heeft om van deur tot knooppunt en van knooppunt tot bestemming te komen. We garanderen de deur-tot-deur-reis voor kwetsbare reizigersgroepen.

Dit wordt gecombineerd met een beperkter maar hoogwaardiger netwerk van vaste snelle verbindingen (bus en trein) tussen de grote knooppunten en steden buiten Zeeland.

We creëren een Zeeuwse basis met ruimte voor regionaal (en seizoensgebonden) maatwerk dat regionaal wordt uitgewerkt.

Mobiliteitscentrale

Een in te richten Mobiliteitscentrale Zeeland is opdrachtgever voor vervoerscontracten, draagt bij aan de ontwikkeling van vervoersinitiatieven, coördineert het aansluiten van vraag en aanbod en draagt zorg voor zichtbaarheid van Zeeuwse mobiliteit in MaaS-apps. De Mobiliteitscentrale heeft een ontwikkelingsfunctie waarmee systemen vanuit verschillende contracten/ initiatieven met elkaar kunnen ademen. Voor de niet digitaal vaardige reiziger biedt de mobiliteitscentrale telefonische plan en boekingsmogelijkheid.

Knooppunten

We organiseren een Zeeuwse aanpak van knooppunt ontwikkeling, gericht op OV-knooppunten met gelaagdheid van vier niveaus. Daarnaast werken we aan mobiliteitshubs rond laadvoorzieningen. Beide dragen bij aan de overstap van flexibele mobiliteit op snelle verbindingen. We investeren in de ontwikkeling van minimaal 6 OV-knooppunten van de eerste twee niveaus voor 2025 en maken afspraken over het stap voor stap realiseren van tussen de 10 en 20 aanvullende OV-knooppunten en mobiliteitshubs rond (snel)laadvoorzieningen voor 2030.

Data

Mobiliteitsvraag, mobiliteitsaanbod en infrastructuur worden slim ingericht, waarbij data-stromen via het Regionaal Datateam worden gefaciliteerd, met als doel voor de reiziger het mobiliteitssysteem zo vlug, veilig, betrouwbaar en comfortabel mogelijk te organiseren.

Living Lab

We investeren de beschikbare middelen uit het compensatiepakket 'Wind in de zeilen' voor het Living Lab Slimme Mobiliteit Zeeland, om nieuwe technieken en ontwikkelingen met pilots te testen en uit te proberen in de Zeeuwse situatie. Zeeland is daarmee het gebied om in een meer dunbevolkt gebied innovaties die door kennisinstellingen zijn ontwikkeld en uitgewerkt in de praktijk uit te gaan testen. Bij in de praktijk bewezen succesvolle toepassingen rollen we initiatieven uit over Zeeland.

In het totaal vervagen de grenzen tussen openbaar vervoer, privaat vervoer en maatschappelijk initiatief voor de reiziger. Voor de reiziger zijn er in de richtingennotitie acht belangen genoemd. Deze worden benut om monitoring op kwaliteit op te zetten. Om realistische doelen te kunnen bepalen is het nodig dat een betrouwbare nulmeting kan worden gedaan. De verwachting is dat op dit moment een dergelijke meting teveel bepaald wordt door de situatie met Corona.

In de verdere uitwerking naar de regionale mobiliteitsstrategie zullen de doelstellingen verder worden uitgewerkt, waarbij er onderscheid wordt gemaakt tussen doelstellingen op niveau van regio's en doelstellingen op provinciaal niveau. In ieder geval zal dit worden uitgewerkt voor de aspecten snelheid, reiskosten en aantal mobiliteitsopties (voor verschillende typen locaties).

Wat doen we daarvoor?

In de afgelopen maanden is een groot aantal digitale werksessies en bijeenkomsten georganiseerd. Deze sessie hebben input gevormd voor de richtingennotitie. Soms is ook al over het bepalen van richtingen heen gekeken naar praktische uitwerking en wat de keuzes in de praktijk (voor de reiziger) betekenen. Deze verdergaande gedachtevorming zal worden benut bij het opstellen van de regionale mobiliteitsstrategie. De richtingennotitie zal aan de meer dan 100 personen van 55 organisaties die mee hebben gedaan in deze sessies worden toegestuurd, met het verzoek hierop te reflecteren en adviseren.

Deze richtingennotitie ligt niet alleen voor bij Provinciale Staten, maar ook bij o.a. gemeenten en waterschap ter standpuntbepaling. In de verdere uitwerking van de stakeholdersanalyse is een selectie gemaakt van partijen die (mee)bepalend zijn in het verdere proces, als werknaam voor deze groep wordt de naam meebeslissers gebruikt. Gezamenlijke inzet zal nodig zijn om ambities ten aanzien van de mix van mobiliteit, het ontschotten tussen budgetten, goede knooppunten, voldoende kwaliteit van data en het toepassen van innovaties te kunnen invullen.

Naast dit proces binnen Zeeland is de afstemming met de landelijke en grensoverschrijdende ontwikkelingen belangrijk voor slimme mobiliteit. Binnen de samenwerking van krachtenbundeling Smart Mobility en het OV Toekomstbeeld 2040 wordt met onder andere Ministerie I&W, Rijkswaterstaat, IPO en collega Provincies gesproken over de ontwikkelingen en landelijke keuzes die spelen.

Het totale proces richt zich er op om midden 2021 een regionale mobiliteitsstrategie en uitgangspunten voor een nieuwe concessie gereed te hebben. Waarbij een breed netwerk van partijen zich in herkent, dit ondersteunt, mee gaan werken in de uitvoering en waar de partijen die hierin een directe betekenis op het vlak van budget en bevoegdheden over meebeslissen.

Wat zijn de klimaateffecten?

Uitgangspunt voor de opgave Slimme Mobiliteit is het toewerken naar schone mobiliteit en invulling geven aan de Regionale Energiestrategie (RES). Landelijk is afgesproken dat in regionale mobiliteitsprogramma's mobiliteitsmaatregelen uit het klimaatakkoord (en in Zeeland de uitwerking uit de RES) worden verbonden met het regionale mobiliteitsbeleid. De regionale mobiliteitsstrategie zal in Zeeland de functie van regionaal mobiliteitsprogramma vervullen.

Wat mag het kosten?

Aan de opgave Slimme Mobiliteit wordt in 2020 € 250.000,-- besteed en in 2021 is hiervoor € 150.000,-- voorzien. Deze middelen worden benut voor het organiseren van (digitale) bijeenkomsten, extern onderzoek- en advieswerk en het opzetten van pilotprojecten.

De richtingennotitie gaat uit van een gelijkblijvend (geïndexeerd) budget naar de toekomst als dat in de afgelopen jaren aan Openbaar Vervoer wordt besteed. Voorzien wordt dat door het ontschotten en koppelen van budgetten en initiatieven met hetzelfde budget meer kwaliteit kan worden bereikt.

Aanvullend is vanuit het compensatiepakket Wind in de Zeilen € 5 miljoen beschikbaar voor het Living Lab Slimme Mobiliteit.

Bij de uitwerking van de aanpak voor de knooppunten wordt gekeken naar mogelijke cofinanciering vanuit het ministerie van IenW, maar wordt ook voorzien dat investeringen van de Zeeuwse overheden nodig zijn. Bij de afwegingen in voorbereiding op de provinciale voorjaarsnota 2021 zal dit worden bezien.

Financiële consequenties externe inhuur:

n.v.t.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 10 november 2020, nr. 20034562;

besluiten:

De richtingennotitie slimme mobiliteit vast te stellen als provinciaal, richtinggevend document voor de procesaanpak, daarmee voor de regionale mobiliteitsstrategie, en wensen en bedenkingen in deze kenbaar te maken.